

Jane Hutt AS/MS

Ysgrifennydd y Cabinet dros Ddiwylliant a Chyfiawnder
Cymdeithasol, y Trefnydd a'r Prif Chwip
Cabinet Secretary for Culture and Social Justice, Trefnydd and
Chief Whip

Dawn Bowden AS/MS

Y Gweinidog Gofal Cymdeithasol
Minister for Social Care

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Buffy Williams MS

Cadeirydd

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

6 Medi 2024

Annwyl Buffy,

Diolch ichi am eich llythyr dyddiedig 18 Gorffennaf 2024 ynghylch ymchwiliad presennol y Pwyllgor i blant a phobl ifanc ar yr ymylon, a'r gwaith sy'n cael ei wneud gan Lywodraeth Cymru i gefnogi plant coll a phlant a phobl ifanc sydd wedi eu troseddoli.

Pecyn Cymorth Plant Coll:

Yn gyntaf, o ran y pecyn cymorth Plant Coll, gallaf gadarnhau bod Llywodraeth Cymru wedi rhoi cyllid i'r sefydliad *Missing People* ar gyfer costau gwefan 2024-25 sy'n gysylltiedig â'r pecyn cymorth *Missing People*. Byddwn hefyd yn talu costau'r wefan am y ddwy flwyddyn ariannol nesaf.

Rydym yn falch o nodi'r adborth cadarnhaol a gafwyd mewn perthynas â'r pecyn cymorth, sydd wedi helpu i lywio ein hymrwymiad i barhau â'r cyllid. Rydym yn credu y bydd y cyllid ar gyfer y pecyn cymorth yn caniatáu i asiantaethau partner barhau i ddefnyddio'r adnodd fel rhan o weithio amlasiantaeth mwy effeithiol i sicrhau nad oes plant neu bobl ifanc sydd heb eu cynnwys neu sy'n syrthio trwy'r bylchau.

Cyllid ar gyfer Cartref Plant Diogel Hillside:

O ran cyllid mewn perthynas â Hillside, mae hwn yn fater cymhleth oherwydd, yn wahanol i Loegr, Hillside yw'r unig gyfleuster o'i fath yng Nghymru. Ymatebion i'ch cwestiynau:

Cwestiwn 1:

egluro'r trefniadau ariannu ar gyfer Cartref Plant Diogel Hillside (arian refeniw ac arian cyfalaf), gan gynnwys mewn perthynas â chyllid ar gyfer gwasanaethau addysg a gwasanaethau iechyd ar gyfer plant yn y Cartref.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Dawn.Bowden@llyw.cymru
Correspondence.Dawn.Bowden@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i sicrhau bod Hillside yn gweithredu'n unol â'r safonau uchaf, ac rydym yn ymwybodol o'r anawsterau y mae Hillside a Chyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot wedi eu hwynebu yn ystod y blynyddoedd

diwethaf, o ran costau rhedeg a chostau cynnal a chadw Hillside. Mae'r tabl isod yn amlinellu'r cyllid cyfalaf sylweddol sydd wedi ei roi i Gyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot ar gyfer Hillside ers 2009:

2009/2010 a 2010/2011.	Adeiladu pedair ystafell wely ychwanegol ar goridau ystafelloedd gwely presennol mewn dwy o'r unedau byw presennol, adeiladu gweithdai newydd i helpu i ehangu gallu addysgol Hillside, ac addasu strwythurau sy'n bodoli eisoes o fewn yr uned i ganiatáu ar gyfer datblygu cyfleusterau swyddfa, storio a hyfforddi newydd.	£1,200,000
2019 - 20	• Adnewyddu pob ystafell wely; • Gosod camerâu arwyddion bywyd; • Newid panel canfod golygfeydd a drysau; • Gosod system ffob ar gyfer pob drws mewnol; • System wobrwyo ryngweithiol yn seiliedig ar y teledu; • Uwchraddio teledu cylch cyfyng; • Creu gofod ar gyfer y celfyddydau perfformio, ystafell hyfforddi, ac uwchraddio'r gampfa; • 4 ystafell wely wreiddiol i'w troi'n fannau llesiant i bobl ifanc a'r staff; • Fflat i ymwelwyr i'w droi'n fflat ailsefydlu; • Ailgynllunio ardal yr ardd; • Gosod maes 4G yn lle <i>astro turf</i>; • Gwella amgylcheddau acwstig i gynorthwyo'r rheini sydd ag anhwylderau ar y sbectrwm awtistig; • Adnewyddu ardaloedd yr ystafelloedd dosbarth; a • Moderneiddio'r dderbynfa.	£2,000,000
2021 - 2022	Gwneud gwelliannau pellach i Gartref Plant Diogel Hillside, ar ôl y gwaith adnewyddu presennol ar fannau byw pobl ifanc ac ystafelloedd cysgu i'r staff.	£480,000
2024 - 2025	Tuag at gyfanswm y gost o £580,000 (sydd eto i'w chael yn llawn) ar gyfer newidiadau, gan newid un ardal fawr (y neuadd chwaraeon bresennol) yn un ardal o faint canolig a dwy ardal o faint llai sy'n cynnwys ardal i fyny'r grisiau a llawr is. Bydd yr ardal i fyny'r grisiau yn cynnwys 'Ystafell Dojo' a ddefnyddir ar gyfer loga, Boxercise, dosbarthiadau Aerobig, Pilates, a gofod cyffredinol y gall y plant ei ddefnyddio fel ystafell ymneilltuo ar gyfer gwaith sesiynol gyda staff. Bydd y llawr gwaelod yn cael ei rannu'n ddwy ran, a bydd yn cynnwys Neuadd Chwaraeon draddodiadol ac Ystafell Ffitrwydd Aml-gampfa.	£200,000

Cyfanswm	£3,880,000
-----------------	-------------------

Costau Refeniw / Rhedeg Cartref Plant Diogel Hillside:

Mae Castell-nedd Port Talbot wedi rhoi dadansoddiad lefel uchel inni o'r costau ar gyfer rhedeg Hillside. Sylwer bod y costau hyn yn cynnwys y cynnydd a fydd yn digwydd yng nghostau'r Gwasanaethau Iechyd Meddwl o fis Chwefror 2025 ymlaen (cyfeirir at hyn o dan "Wasanaethau Iechyd").

Costau Cyflogaion	4,145,290
Safleoedd	518,130
Trafnidiaeth	12,500
Cyflenwadau a Gwasanaethau	478,190
Cytundebau Lefel Gwasanaeth	1,300,880
Cyfanswm Gwariant	6,454,990

O ran refeniw, mae'r unig ffrwd ar gyfer cynhyrchu refeniw yn Hillside yn dod o'r contract sydd ar waith rhwng y Gwasanaeth Ieuencid yn y Ddalfa (*Youth Custody Service*) a Hillside (oherwydd sensitifrwydd masnachol, nid ydym yn cael gwybod union fanylion hyn), a'r refeniw sy'n dod i law oddi wrth Awdurdodau Lleol sy'n defnyddio gwelyau lles yn Hillside. Dywedodd Hillside ei fod yn agos at fantoli ei gyfrifon ar gyfer blwyddyn ariannol 23/24.

Gwasanaethau Iechyd:

Gall pobl ifanc yn Hillside gael mynediad at ddarpariaeth brif ffrwd y GIG gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe, ond ni ellir dadgyfuno'r costau ar gyfer y gwasanaethau hyn. Oherwydd anghenion iechyd y bobl ifanc yn Hillside a'r heriau o ran cael mynediad at wasanaethau iechyd prif ffrwd o uned ddiogel, mae Hillside hefyd yn comisiynu cymorth mewnol yn uniongyrchol.

O ran iechyd, ein dealltwriaeth yn sgil cysylltu â Lloegr yw bod y darpariaethau iechyd o fewn ystad ddiogel Lloegr yn cael eu hariannu'n uniongyrchol yn unol â'r Fframwaith *Secure Stairs* sydd â'r nod o gefnogi plant a phobl ifanc, fel y nodir yng Nghytundeb Partneriaeth Cenedlaethol Rhaglen Plant Iechyd a Chyfiawnder (2023-2025).

Bu Llywodraeth Cymru yn gweithio ochr yn ochr â Chyngor Castell-nedd Port Talbot a Bae Abertawe, gan sefydlu Cytundeb Lefel Gwasanaeth rhwng y sefydliadau. Fodd bynnag, nid yw cytundeb tebyg i'r model yn Lloegr wedi cael ei sefydlu, a thelir y costau ar gyfer unrhyw Wasanaethau Iechyd integredig yn Hillside gan yr Awdurdod Lleol sy'n lleoli a'r Gwasanaeth Ieuencid yn y Ddalfa, wedi eu cymryd o'r refeniw a gynhyrchir o brisiau'r gwelyau, y telir y rhan fwyaf ohono gan Awdurdodau Lleol gan mai £1,800 y noson yw pris gwely ar gyfer lleoliad lles.

Cafodd pryderon eu codi gan Wasanaeth Carchardai a Phrawf EF ynglŷn â'r diffyg gwasanaethau iechyd meddwl i bobl ifanc sy'n cael eu cefnogi yn Hillside. Yn gyffredinol, Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe sy'n gyfrifol am ddarparu mynediad at ofal iechyd i bobl ifanc sydd wedi eu lleoli yn Hillside. Fodd bynnag, nid yw'r cyfrifoldeb hwn yn ymestyn i gynnwys mewngymorth pwrpasol ac arbenigol ar gyfer bodloni gofynion y bobl ifanc yn y

Cartref. Mae contract gyda darparwr preifat ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl wedi bod ar waith i ddarparu cymorth Seiciatreg a Seicoleg i Hillside.

Gall Llywodraeth Cymru gadarnhau y bydd Cytundeb Lefel Gwasanaeth ar waith o fis Chwefror 2025 rhwng Hillside a Bae Abertawe, gan alluogi dull mwy holistaidd o ymdrin ag anghenion iechyd meddwl y bobl ifanc sy'n byw yn Hillside. Cost y ddarpariaeth iechyd meddwl bresennol oedd £328,000 y flwyddyn, y gost ar gyfer y gwasanaeth uwch fydd tua £600,000 y flwyddyn. Er i'r ffocws cychwynnol ganolbwyntio ar fynediad at wasanaethau iechyd meddwl, bydd cynnwys y bwrdd iechyd yn llawn, fel rhan o'r trefniadau partneriaeth sydd ar waith, yn sicrhau hefyd y gellir ystyried unrhyw fylchau eraill yn y ddarpariaeth o wasanaethau, gan gynnwys sut mae adnoddau'n cael eu neilltuo i'w llenwi.

Gwasanaethau Addysg

Telir am y ddarpariaeth addysg yn Uned Ddiogel Hillside, fel gyda'r ddarpariaeth iechyd, o'r refeniw a gynhyrchir o brisiau'r gwelyau. Telir am y ddarpariaeth hon:

- gan yr Awdurdodau Lleol sy'n lleoli ar gyfer lleoliadau lles.
- gan yr Awdurdod Lleol cartref ar gyfer plant ar remand. Mae'r Weinyddiaeth Gyfiawnder yn rhoi swm blynyddol o gyllid i Awdurdodau Lleol ar gyfer remand, yn seiliedig ar eu defnydd blaenorol o remand. Nid yw'r cyllid gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder wedi ei glustnodi ar gyfer remand, a gall Awdurdodau Lleol ei ddefnyddio ar y ddealltwriaeth unwaith y bydd wedi cael ei wario, os oes remand yn codi ni fydd unrhyw gyllid ychwanegol yn cael ei ddarparu a bydd yn rhaid i'r awdurdod ei hun dalu costau'r remand. (Os bydd plentyn yn cael ei ddeddfydu, yna bydd cost y remand yn cael ei godi ond wedyn yn cael ei hailgodi i'r Gwasanaeth Ieuentid yn y Ddalfa.)
- gan y Gwasanaeth Ieuentid yn y Ddalfa ar gyfer 4 lle ar gyfer ieuentid yn y ddalfa. Yn wahanol i welyau lles, mae'r Gwasanaeth Ieuentid yn y Ddalfa yn talu 365 o ddiwrnodau'r flwyddyn, hyd yn oed os yw'r gwelyau'n wag, fel bod ganddynt gapasiti sydd wedi ei warantu os bydd ei angen. Mae'r Gwasanaeth Ieuentid yn y Ddalfa yn cynhyrchu manyleb sy'n amlinellu'r gwasanaethau y maent yn disgwyl eu derbyn ar gyfer plant sydd wedi eu lleoli yng Nghartref Plant Diogel Hillside. Mae Cartref Plant Diogel Hillside a Chyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot yn cynhyrchu "pris gwely" sy'n cynnwys yr holl elfennau hynny.

Rydym wedi cael trafodaethau gyda swyddogion o'r Adran Addysg sydd wedi cadarnhau bod yr un dull o ariannu Addysg o fewn yr Ystad Ddiogel wedi ei fabwysiadu yn Lloegr, a bod Addysg yn cael ei hariannu gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder ac Awdurdodau Lleol, sy'n debyg i'r ffordd y caiff ei hariannu yng Nghymru.

Ar hyn o bryd mae ysgol uwchradd leol (Cefn Saeson) wedi ei chomisiynu gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot i ddarparu'r ddarpariaeth addysg yn Hillside, er fy mod yn deall y bydd y contract hwn yn dod i ben y flwyddyn nesaf a bod darpariaethau eraill yn cael eu hystyried.

Cwestiwn 2:

nodi'r darpariaethau deddfwriaethol perthnasol y mae'r trefniadau ariannu hynny'n tarddu ohonynt

Comisiynir lleoliadau ar gyfer pobl ifanc, y mae angen eu cadw ar sail lles (o dan adran 25, Deddf Plant 1989), gan yr Awdurdodau Lleol unigol.

Mae'r llety sy'n cael ei redeg gan Awdurdod Lleol yn cael ei lywodraethu o dan ran 6 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdodau Lleol sicrhau digon o lety yn eu hardaloedd ar gyfer y plant y maent yn gofalu

amdanynt (adran 75), a darparu llety ar gyfer plant sydd (ymhlith pethau eraill) o dan warchodaeth yr heddlu, yn y ddalfa, neu ar remánd (adrannau 76 a 77). Mae Adran 119 hefyd yn darparu ar gyfer lleoli plant mewn llety diogel.

Mae Rhan 8 o'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant yn atgyfnerthu rhwymedigaethau'r Awdurdodau Lleol, ac mae'n cynnwys y Cod Ymarfer ar gyfer Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol ac ym mhwynt 71 nodir cyfrifoldeb y Cyfarwyddwr dros sicrhau bod cynlluniau strategol ar waith ar gyfer plant sy'n derbyn gofal. Mae hyn yn cynnwys "cynllunio sy'n ymdrin â phob agwedd ar lesiant y plentyn, gan gynnwys anghenion o ran iechyd a datblygiad, sefydlogrwydd a pharhad, a chyrhaeddiad addysgol, ac sy'n canolbwyntio ar wella canlyniadau ar gyfer plant sy'n derbyn gofal".

Yn ogystal, mae Rheoliadau Cynllunio Gofal, Lleoli ac Adolygu Achosion (Cymru) 2015 yn nodi'n fanwl y cyfrifoldeb sydd ar yr Awdurdod Lleol i sicrhau bod lefelau priodol o ofal iechyd a mynediad at addysg yn cael eu darparu, gan nodi pan na fydd plentyn yn cael ei leoli o fewn ffiniau'r Awdurdod cyfrifol, y dylai'r awdurdod barhau i fod yn gyfrifol am sicrhau bod cynllun yn cael ei gwblhau sy'n ystyried anghenion y plentyn hwnnw.

O ran y ddarpariaeth i blant sydd yn y ddalfa ar sail cyfiawnder troseddol, mae hwn yn fater cymhleth oherwydd y rhyngwyneb rhwng y maes cyfiawnder troseddol a gedwir yn ôl a meysydd datganoledig, gan gynnwys iechyd ac addysg. Gallai datganoli cyfiawnder ieuencid i Gymru greu cyfle i sicrhau eglurder, gan ddibynnu ar y dull gweithredu a ddefnyddir ar gyfer ei ddatganoli.

Cwestiwn 3:

nodi eich dealltwriaeth o'r gwahaniaethau yn y prosesau comisiynu ac ariannu rhwng Cartref Plant Diogel Hillside a chartrefi cyfatebol yn Lloegr, a'r rhesymau dros y gwahaniaeth hwnnw?

Mae'r gwahaniaeth mewn cyllid ar gyfer Gwasanaethau Iechyd yn Hillside a'r gwasanaethau cyfatebol yn Lloegr wedi ei nodi. Y Gwasanaeth Ieuencid yn y Ddalfa sy'n gyfrifol am gomisiynu gwasanaethau a rheoli cytundebol ar gyfer safleoedd sector preifat megis Cartref Plant Diogel Hillside, yn ogystal â lleoli plant a phobl ifanc sydd ar remánd neu sydd wedi eu dedfrydu i'r ddalfa. Gan fod hwn yn wasanaeth a gedwir yn ôl, nid yw Llywodraeth Cymru yn ymwneud â threfniadau cytundebol, ac felly nid yw'n cadw unrhyw wybodaeth am y contract na gwybodaeth ariannol.

O ran y cyllid ar gyfer addysg, mae swyddogion wedi cysylltu â'u cymheiriaid yn yr Adran Addysg sydd wedi cadarnhau nad yw'r adran yn darparu unrhyw gyllid at ddibenion gweithredol na chyllid sy'n gysylltiedig ag Addysg, er bod ganddi gyfrifoldeb polisi dros Wasanaethau Plant a'i bod yn goruchwyllo'r swyddogaethau statudol sy'n gysylltiedig â Chartrefi Plant Diogel yn Lloegr. Mae'n ymddangos y bu rhywfaint o ddryswch yn yr wybodaeth a rannwyd gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot a Hillside ynglŷn â hyn, gan fod Castell-nedd Port Talbot wedi dweud wrth Lywodraeth Cymru ei fod dan yr argraff bod Addysg yn cael ei hariannu'n uniongyrchol gan yr Adran Addysg, ond nid yw'n ymddangos bod hyn yn wir ac mae addysg mewn Cartrefi Plant Diogel yn Lloegr yn cael ei hariannu yn yr un modd â'r ddarpariaeth addysg yn Hillside.

Yn ogystal â hynny, dywedodd yr Adran Addysg wrth swyddogion fod gan yr Ysgrifennydd Gwladol y pŵer i ddarparu cyllid cyfalaf ar gyfer cartrefi plant diogel sy'n cael eu rhedeg gan Awdurdodau Lleol o dan a.82 o Ddeddf Plant 1989, ac ar gyfer y rhai sy'n eiddo i sefydliadau preifat neu wirfoddol, ac sy'n cael eu rhedeg ganddynt, o dan a.14 o Ddeddf Addysg 2002. Nid oes dyletswydd i ddarparu buddsoddiad cyfalaf, ond yn hytrach darpariaeth yw hon sy'n golygu y gall yr Ysgrifennydd Gwladol ddewis darparu'r cyllid hwn.

Rwyf eisoes wedi amlinellu'r cyllid a ddarparwyd ar gyfer cyllid cyfalaf yn Hillside, sef cyfanswm o £3.88 miliwn ers blwyddyn ariannol 2009/2010.

Cynllunio ar gyfer y dyfodol

Byddwn yn parhau i weithio gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot ynghylch beth fyddai'r ffordd orau i Hillside allu parhau i gefnogi plant a phobl ifanc sydd ag angen Llety Diogel. Mae hyn yn golygu gweithio ochr yn ochr â Hillside a'n hasiantaethau partner i sicrhau y gall y gwasanaeth ddiwallu anghenion yr unigolion hyn yn y ffordd fwyaf effeithiol. Yn ogystal â hyn, mae Llywodraeth Cymru wrthi'n ystyried cynlluniau tymor hirach ar gyfer y dirwedd Ddiogel yng Nghymru. Gallai hynny gynnwys symud tuag at gyfleusterau llai o faint a fyddai'n gallu darparu llety diogel rhanbarthol (y cyfeirir ato fel Cartrefi Bach). Byddai'r cam hwn yn cyd-fynd â'r hyn yr ystyrir ei fod er budd gorau pobl ifanc yng Nghymru, gan y byddai'n darparu lleoliadau i blant yn nes at adref, ac mae'r ymchwil ynghylch darpariaethau diogel i bobl ifanc yn dangos bod plant yn teimlo'n fwy diogel mewn unedau llai o faint.

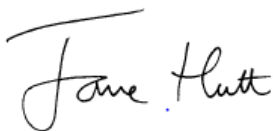
Yn y tymor byr/canolig, byddwn yn parhau i weithio'n agos gyda'n hasiantaethau partner, gan gynnwys y Weinyddiaeth Gyfiawnder a'r Adran Addysg i gydweithio lle bynnag y bo hynny'n bosibl wrth inni fwrw ymlaen â'r gwaith parhaus o wella'r gwasanaethau i blant sydd wedi eu lleoli yng Hillside, gan gynnwys gweithio gyda'r Adran Addysg mewn perthynas â throsglwyddo pobl ifanc allan o lety diogel.

Hefyd, rydym yn gweithio gyda'r trydydd sector ac Awdurdodau Lleol ynghylch y Gwasanaethau Ymyrraeth Gynnar a'r Gwasanaethau Ar Ffiniau Gofal sydd ar gael ledled Cymru er mwyn helpu i ail-gydbwyso dosbarthiad y gwasanaethau, yn seiliedig ar y dyhead y bydd llai o bobl ifanc yn derbyn gofal, a thrwy ymyrryd yn gynharach y bydd yr angen am Lety Diogel yn lleihau.

Yn ogystal â'r uchod, rydym yn gweithio'n agos gydag Awdurdodau Lleol i gynyddu'r darpariaethau preswyl rhanbarthol sydd ar gael ar gyfer plant a phobl ifanc ag anghenion cymhleth, ac unwaith eto rydym yn gobeithio y gallwn leihau'r galw am lety diogel trwy ddarparu gwasanaeth holistaidd, yn gynharach ac yn nes at gartref y person ifanc.

Diolch ichi unwaith yn rhagor am eich llythyr, ac rwy'n gobeithio y bydd fy ymateb o gymorth.

Yn gywir,

Jane Hutt AS/MS

Ysgrifennydd y Cabinet dros Ddiwylliant a Chyfiawnder
Cymdeithasol, y Trefnydd a'r Prif Chwip
Cabinet Secretary for Culture and Social Justice,
Trefnydd and Chief Whip

Dawn Bowden AS/MS

Y Gweinidog Gofal
Cymdeithasol
Minister for Social Care